

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 470 | ב' אדר תשס"ט | 26.2.09 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: ז הבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

מסתמן; מורי חטיבות הביניים החברים בארגון המורים "יקבלו פטור" מאופק חדש משה"ח; מדיניות המשרד לא השתנתה, אך מנהלי המחוזות הונחו להפעיל שיקול דעת לגבי מורים המשתייכים לארגון

בעקבות פניית קו לחינוך למשה"ח, לקבלת תגובה למכתבו של ארז, נמסר ממשה"ח; "לא חל שינוי במדיניות המשרד, המחייבת, מתוקף ההסכם הקיבוצי שנחתם, את כלל המורים עובדי המדינה ללא קשר לשייכותם הארגונית, להצטרף לרפורמת אופק חדש בבתי"ס היסודיים ובחטיבות הביניים. עם זאת, הונחו מנהלי המחוזות להפעיל שיקול דעת באשר למורי חטיבות הביניים המשתייכים לארגון המורים". תגובה זו מאשרת למעשה את הכרזתו של יו"ר ארגון המורים, לפחות לגבי ההצטרפות לאופק חדש בשנת הלימודים הבאה.

יש לציין, כי במפגש עם מזכ"ל הסתדרות המורים, יוסי וסרמן, שהתקיים בהשתלמות השנתית של איגוד מנהלי מחלקות החינוך ברשויות המקומיות, בשבוע שעבר, עמד יו"ר האיגוד, אבי קמינסקי, על בעיית "המסר הכפול", שמשדר, לטענתו, משה"ח לגבי ההצטרפות לאופק חדש. קמינסקי הוסיף; "או שיש הסכם קיבוצי או שלא". מזכ"ל הסתדרות המורים טען, כי משה"ח החליט, שלארגון המורים אין זכות לקבוע, כי חבריו המלמדים בחטיבות הביניים לא יצטרפו לאופק חדש. נראה כי טענה זו אינה תואמת את התנהלות המשרד בימים אלה.

מורים חברי ארגון המורים המלמדים בחטיבות הביניים, לא יחויבו להצטרף לרפורמת אופק חדש, כך עולה מבדיקה שערך עיתון קו לחינוך. המורים לא יחויבו להצטרף לרפורמה, למרות הצהרותיהם התקיפות של ראשי משה"ח והסתדרות המורים, כי כל המורים, העובדים בחטיבות הביניים המצטרפות לרפורמה, יחויבו להצטרף לאופק חדש. כזכור, בעקבות כישלון המשא ומתן עם ארגון המורים על רפורמה מוסכמת בחינוך, והצטרפות למעלה מ-30 חטיבות ביניים לרפורמה בשנת הלימודים הנוכחית, הכריזו ראשי משה"ח כי גם מורים חברי הארגון, המלמדים בחטיבות הביניים, יחויבו להצטרף לרפורמה. הנימוק להכרזה זו היה, שהגוף היציג של מורי חטיבות הביניים על פי החוק הוא הסתדרות המורים, מכיוון שמרביתם חברים בארגון זה. למרות זאת, פרסם השבוע יו"ר ארגון המורים, רן ארז, מכתב למורים חברי הארגון שכותרתו; "מורים חברי ארגון המורים פטורים מאופק חדש". במכתב מציין ארז, כי הודות להתנגדותו הנמרצת של הארגון, הונחו מנכ"לית משה"ח, שלומית עמיחי, והמשנה למנכ"לית, איציק תומר, את המפקחים והמנהלים לא לחייב את המורים חברי הארגון להצטרף לרפורמה.

מזכ"ל הסתדרות המורים; אנחנו חוששים מפני חילופי השלטון ונערכים לקראתם

וסרמן התייחס בדבריו לאפשרות, שממשלה חדשה לא תתמוך בהמשך יישום רפורמת אופק חדש גם הביע תקווה, כי שר החינוך החדש ישפר את הרפורמה, מכיוון שזו בוצעה במהירות, כדי לא לאבד את התקציב שהציע עבורה משרד האוצר. "יש לנו הרבה מה לתקן ברפורמה, כי ביצענו אותה תוך כדי תנועה, ותוך כדי תנועה גם רואים מה צריך לשפר", אמר וסרמן. לדבריו, למטרה זו הוקמה ועדת מעקב הבוחנת את התנהלות הרפורמה, שבראשה עומד ממלא מקומו, גד דעי. לדברי מזכ"ל הסתדרות המורים, מערכת החינוך נמצאת כיום במצב לא טוב, ומתקרבת למדינות העולם השלישי מבחינת הישגים, שכר המורים ומעמדם ואיכות המבנים. "נדאג לתקן מה שצריך כדי ליצור מערכת חינוך איכותית, עם הישגים טובים, תכנון נכון, מעמד מקצועי למורים ואמון בהם", הוסיף וסרמן.

בהשתלמות השנתית של איגוד מנהלי מחלקות החינוך, התייחס מזכ"ל הסתדרות המורים, יוסי וסרמן, לחילופי השלטון, ולהשפעה שעשויה להיות להם על יישום רפורמת אופק חדש. "אנחנו חוששים, מכיוון שבישראל לא הייתה הרבה שנים תרבות שלטונית. כל פעם שעולה ממשלה חדשה – מתחיל הכל מחדש. כל שר חדש חושב 'רק אני יודע לעשות'", אמר וסרמן. מזכ"ל הסתדרות המורים הוסיף, כי מסיבה זו חתם על הסכם קיבוצי עם משרד האוצר ומשה"ח, ולא היה מעוניין בחקיקה בנוגע לרפורמה. לדבריו; "חקיקה אפשר לבטל ברוב של חבר כנסת אחד, אבל הסכם קיבוצי כמעט ולא ניתן לבטל". עם זאת הוסיף וסרמן, כי הסתדרות המורים נערכת לחילופי הגברי בממשלה, ובמיוחד במשה"ח, מהיבטים שונים – כולל היבטים משפטיים. לדבריו; "אני מקווה ששר החינוך החדש, בהוראת ראש הממשלה, ימשיך ברפורמה ביתר שאת". וסרמן

(המשך בעמ' 2)

בעקבות הבחירות ברשויות המקומיות - התנכלויות למנהלי מחלקות חינוך

חדש. עיקרי היסוד של הסכם העקרונות הם; שכרו של מנהלי מחלקת החינוך יהיה גבוה יותר משכר מנהל ב"ס במסגרת רפורמת אופק חדש, וישופר רצף הזכויות, במעבר מתפקידי ניהול במערכת החינוך לניהול מחלקת חינוך ברשות המקומית. לטענת הופנברג, שכרו של מנהל מחלקת חינוך כיום נמוך בדרך כלל משכר מנהל ב"ס, למרות שמרבית מנהלי מחלקות החינוך כבר שימשו בעבר כמנהלי בתי"ס. בהשתלמות נמסר, כי הסכם השכר כבר גובש, כולל טבלאות שכר מפורטות. אולם מרכז השלטון המקומי מעכב את הסכמתו הסופית עד לאישור ההסכם על ידי משרד האוצר. מאיגוד מנהלי מחלקות החינוך נמסר לקו לחינוך, כי השבוע כבר החל הדיון על אישור הסכם השכר, בין הסתדרות המורים והממונה על השכר במשרד האוצר. באיגוד מעריכים, כי מנהלי מחלקות החינוך יצורפו לאופק חדש בשבועות הקרובים.

בהשתלמות איגוד מנהלי מחלקות החינוך, ציין יו"ר הוועדה הפרופסיונאלית של האיגוד, רמי הופנברג, כי בעקבות הבחירות ברשויות המקומיות, בחודש נובמבר האחרון, הוחלפו מנהלי מחלקות חינוך ברשויות מקומיות רבות. לדבריו, יש הרבה התנכלויות למנהלי מחלקות חינוך, בעיקר מצד הממונים עליהם מהדרג הפוליטי, המבקשים להציב בתפקיד את אנשי שלומם. הופנברג הוסיף, כי מנהלי מחלקות החינוך זוכים לסיוע משפטי נמרץ מהסתדרות המורים, שעליה משתייכים מרבית המנהלים. להערכתו, בזכות סיוע האיגוד והסתדרות המורים, לא עזב אף מנהל מחלקת חינוך את תפקידו שלא מרצונו. בהשתלמות גם נמסר, כי לאחרונה נחתם הסכם עקרונות בין איגוד מנהלי מחלקות החינוך והסתדרות המורים לבין הארגון המעסיק - מרכז השלטון המקומי, על הצטרפות מנהלי מחלקות החינוך להסכם השכר הקיבוצי של רפורמת אופק

מזכ"ל הסתדרות המורים; אנחנו חוששים מפני חילופי השלטון ונערכים לקראתם

(המשך מעמ' ראשון)

החלטתי להצטרף לרפורמה, בלי חישובים אישיים לגבי העתיד, מכיוון שכמורה וכמנהל אני מאמין שצריך להביא שינוי. מזכ"ל הסתדרות המורים הוסיף, כי הואשם לא אחת "שמכר את הגמולים", אך כעת, כשהתפרסם הסכם השכר הקיבוצי, הוכח שהמורים לא איבדו אף אחד מ"נכסי צאן הברזל" שלהם. וסרמן הוסיף, כי חתימת ההסכם על הרפורמה נעשתה "בשעת השי"ן", כשלושה ימים בלבד לפני מבצע עופרת יצוקה, וסמוך מאוד לבחירות. לדבריו, אם ההסכם הקיבוצי לא היה נחתם במועד זה, ספק אם היה נחתם עד היום.

לדברי וסרמן, אם המורים יקבלו מעמד מקצועי ראוי, הם יתנו בעבודתם את המקסימום. לדבריו; "רוב עובדי ההוראה איכותיים מאוד. מי שלא איכותי אפשר להפנות לתחומים אחרים, ברוח טובה ובהסכמה". וסרמן הוסיף, כי ברמה האישית הייתה החלטתו להצטרף לרפורמה בבחינת הקרבה עצמית כנבחר ציבור, בשל ההתנגדות העזה לאופק חדש של ארגון המורים, והתנגדות מאורגנת בתוך הסתדרות המורים עצמה. לדבריו; "אינני יודע מה יהיה התשלום האישי שאצטרך לשלם על החלטתי זו.

בבדרכי

מרכז למידה ותמיכה ייחודי.

- ליווי וייעוץ לתלמידים והורים.
- כל הגילאים, כל המקצועות, כל הכלים להצלחה
- הדרכת סגל חינוכי בתחום לקויות למידה
- בסדנאות ובליווי אישי.

המרכז שהוא בית לכל תלמיד

טל. 077-6350039 , 050-6797860
bedarki@coolmail.co.il

www.bedarki.com
www.bedarki.co.il

מנהלי מחלקות חינוך; חוק זכויות התלמיד יצר חוסר איזון במערכת החינוך

לרשום את ילדיהם לבי"ס השייך למגזר היהודי. לדברי הממונה על זכויות התלמיד במשה"ח, על מנהל ביה"ס במגזר היהודי לקלוט תלמידים מהמגזר הערבי הנרשמים אליו. בן ארי ציינה, כי כאשר שימשה כמנהלת ביה"ס, היא קיבלה תלמידים מהמגזר הערבי שנרשמו ללמוד בו. לדברי ראש מינהל החינוך בעיריית תל אביב, שילוב של תלמידים מהמגזר הערבי בבי"ס במגזר היהודי, מביא לעתים לתהליך של נטישת תלמידים מהמגזר היהודי את ביה"ס, ומעבר שלהם לבתי"ס של זרמי חינוך אחרים או לבתי"ס פרטיים. לב סיפרה, כי בעיה זו קיימת במגזר הערבי ביפו, שבו חלק ניכר מההורים שולחים את ילדיהם למוסדות חינוך במגזר היהודי. "אפשרנו זאת בשם ערכי הדמוקרטיה כמעט עד אובדן", אמרה לב. לדבריה, כתוצאה מכך בחלק ממוסדות החינוך במגזר היהודי ביפו הצטמצם מאוד שיעור התלמידים מהמגזר היהודי.

ההשתלמות השנתית של איגוד מנהלי מחלקות החינוך ברשויות המקומיות, עסקה בנושא החקיקה בתחום החינוך. ההשתלמות התקיימה בשיתוף עם הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב.

אחד מחוקי החינוך, שכנגדו השמיעו במהלך ההשתלמות ביקורת מנהלי מחלקות חינוך רבים, הוא "חוק זכויות התלמיד". החוק, שנכנס לתוקפו בשנת 2000, אוסר על הפליית תלמיד ברישום וקבלה למוסד החינוך ובהרחקה ממנו. כמו כן מחייב החוק לקיים הליך מורכב לפני הרחקתו של תלמיד לצמיתות מביה"ס, ומונה סייגים לאכיפת אמצעי משמעת בביה"ס ולענישת תלמידים. מנהלי מחלקות החינוך טענו, כי החוק יצר חוסר איזון בין זכויות התלמיד וסמכויות המורה, ותרם לירידה במעמד המורה. כמו כן נטען, כי החוק פועל למען זכויות התלמיד כפרט, אך שולל את זכויותיהם של כלל התלמידים ללמוד בכיתה שקטה ומסודרת. מנהל מחלקת חינוך מהמגזר הערבי ציין, כי בעבר ההורים במגזר היו מפקידים את ילדיהם בידי המורים מתוך אמון מלא וכבוד. לטענתו, כיום אין במגזר הערבי כבוד למורים, לא מעט בגלל חוק זכויות התלמיד.

בדיון בהשתלמות, בנושא "משולש הגבולות; מעמדם של תלמידים והורים בביה"ס", הביעה הממונה על זכויות התלמיד במשה"ח, טובה בן ארי, תמיכה בחוק זכויות התלמיד. לדבריה, החוק חשוב ואינו אוסף של סיסמאות ריקות, כמו שמנסים להציגו. בן ארי הוסיפה, כי בתי"ס רבים מקיימים תוכניות לימודים בנושא חוק זכויות התלמיד.

ראש מינהל החינוך בעיריית תל אביב, דפנה לב, ציינה כי התנגדה נמרצות לחקיקת חוק זכויות התלמיד. לטענתה, החובה לציית לחוק מונעת מאנשי החינוך להפעיל שיקול דעת מקצועי במקרים מסוימים. "הנפנוף בחוק הוא לא מה שמכוון את דרכי, אלא שיקול הדעת המקצועי", הוסיפה לב.

משתתפי הדיון עסקו במספר סוגיות, העומדות בפני מנהלי בתי"ס ומנהלי מחלקות חינוך לא אחת, שחוק זכויות התלמיד לא נתן עליהן מספיק את הדעת. אחת מהסוגיות היא כיצד על מנהל ביה"ס או מנהל מחלקת חינוך לנהוג, כאשר הורים חילוניים מבקשים לרשום את ילדם לבי"ס השייך לחינוך הממלכתי-דתי.

לדברי עורכת הדין תמי הראל-בן שחר, המתמחה במשפט בתחום החינוך, במקרה כזה החוק הוא דווקא חד-משמעי. לדבריה, החוק קובע, כי יש לאפשר להורים לרשום את ילדם לביה"ס הממלכתי-דתי.

לדבריה, לרשות המקומית, או להנהלת ביה"ס אין זכות למיין תלמידים, כמו גם להורי התלמידים האחרים. בדיון נטען, כי הוראה זו של החוק מביאה הורים דתיים רבים להעביר את ילדיהם מהחינוך הממלכתי-דתי לחינוך החרדי הפרטי. הורים אלו אינם מעוניינים שילדיהם ילמדו עם תלמידים ממשפחות לא דתיות.

סוגיית דומה, שהועלתה בדיון, התייחסה לרישום תלמיד מהמגזר הערבי במוסד חינוך יהודי.

לדברי הראל-בן שחר, בנושא רישום תלמיד ערבי לבי"ס יהודי, אין החוק מציג עמדה מפורשת. עמדתה של עורכת הדין היא, שלמיעוט הערבי יש זכות כפולה - להתבדל בחינוך משלו, אך גם להיטמע בחינוך העברי - אם רצונו בכך. עם זאת, ציינה עורכת הדין, כי המציאות מלמדת שביישוב מעורב, שבו יש ביה"ס ברמה גבוהה של המגזר הערבי, יעדיפו ההורים ממגזר זה לשלוח אליו את ילדיהם. רק כשביה"ס הערבי ביישוב הוא ברמה נמוכה, יעדיפו חלק מההורים

■ אורט ישראל מפעילה עשרה מרכזי מצוינות לילדים

ובני נוער - אורט ישראל מפעילה, זו השנה השנייה, עשרה מרכזי מצוינות בבתי"ס של הרשת ביישובי הפריפריה. במרכזים מתקיימים מגוון חוגים בתחומי המדע והטכנולוגיה, בשעות אחר הצהריים. חמישה מהמרכזים מופעלים בשיתוף עם קבוצת אי.די. בי. והסוכנות היהודית. מטרת מרכזי המצוינות היא לפתח את החשיבה ולהעמיק את הידע המדעי בקרב ילדים ובני נוער, ולהעניק להם את ההזדמנות למצות את יכולותיהם. המרכזים פועלים בסלאמה, מעלות-תרשיחא, עכו, נצרת עילית, טבריה, יקנעם, עפולה, בנימינה ושלומי.

בין נושאי החוגים הפועלים במרכזי המצוינות; אסטרונומיה, חשיבה מתמטית, יזמות עסקית מדעית, פיסיקה גרעינית, רפואה, רובוטיקה, אלקטרוניקה, כימיה, טיסנאות ומדעי המחשב.

לדברי מנהל הפרויקט, יורם מימון, אשתקד השתתפו אלפי ילדים ובני נוער בכ-200 חוגים במרכזי המצוינות. במרכז המצוינות באורט חילמי שאפי בעכו משתתפים השנה

בין נושאי החוגים הפועלים במרכזי המצוינות; אסטרונומיה, חשיבה מתמטית, יזמות עסקית מדעית, פיסיקה גרעינית, רפואה, רובוטיקה, אלקטרוניקה, כימיה, טיסנאות ומדעי המחשב.

כ-150 תלמידים מהמגזר הערבי בחוגים בנושאים; חשיבה מתמטית, פרחי רפואה, תעשיין צעיר ועוד. לפני מספר שבועות נפתח במרכז קורס בשם "חשמלאי צעיר", הנערך בשיתוף עם חברת החשמל. במסגרת החוג נחשפים תלמידי כיתות ט' לעולם הטכנולוגי של ייצור החשמל בישראל, ולומדים נושאים, כמו גלגולי אנרגיה, חיסכון באנרגיה ותחליפי אנרגיה. המפגשים בחוג מועברים על ידי מהנדסים מחברת החשמל ועל ידי צוות ניידת המדעים של מוזיאון המדעטק בחיפה. במסגרת החוג גם ישתתפו בני הנוער בסטור בתחנת הכוח רוטנברג בחדרה, ויבצעו סקר בביה"ס בנושא חיסכון באנרגיה.

כשליש מבתי"ס בדרום מצטיידיים בטכנולוגיות מתקדמות

מבתי"ס 120 בתי"ס, שהם כשליש מבתי"ס במחוז דרום, נמצאים בימים אלה בתהליך של הצטיידות בטכנולוגיות מתקדמות. על כך הודיע מנהל גף יישומי מחשב ותקשוב במשה"ח, רוני דיין, בכנס בנושא "הכיתה החכמה", שערך החודש המחוז. הכנס התקיים במרכז המורים בבאר שבע. דיין הוסיף, כי הטכנולוגיות המתקדמות כוללות מחשב, מקרן, לוח אינטראקטיבי ואינטרנט אלחוטי, בתוך כיתת הלימוד הרגילה. בכנס השתתפו; מנהלת מחוז דרום, עמירה חיים, ראש מינהל מדע וטכנולוגיה, חנה ויניק, ראש מינהל הפיתוח, יגאל צרפתי, מנהל גף מחשבים, סמי קפלן, מפקחת התקשוב במחוז דרום, צביה שמוקלר, מנהלי אגפי חינוך וצוותים מובילי תקשוב

מבתי"ס במחוז, המשתתפים במיזם "הכיתה החכמה". בכנס נמסר, כי מטרת המיזם היא למתג את הנגב כאזור של מצוינות מדעית וטכנולוגית. ראש מינהל מדע וטכנולוגיה אמרה בכנס, כי המיזם מחייב חשיבה מחודשת על מטרות ההוראה, וניצול האמצעים הטכנולוגיים החדשים להתמקצעות בעבודת ההוראה. מנהלת מחוז דרום ציינה, כי על המורה להתחבר לעולם הדיגיטאלי, שהוא הסביבה הטבעית של תלמידיו, כדי להבין את שפתם ולהמשיך להיות רלוונטי כמחנך. את פרויקט הכיתה החכמה בדרום מתקצבים משרד ראש הממשלה, משה"ח, המשרד לפיתוח הנגב והגליל וארגון "קדימה מדע".

הכנס השנתי למחקרי טכנולוגיות למידה, "האדם הלומד בעידן הטכנולוגי", של מרכז צ"י באוניברסיטה הפתוחה, התקיים בשבוע שעבר. בכנס הציגו החוקרות, תמר שמיר-ענבל ויעל קלי, מהטכניון, מחקר בנושא "הטמעת תרבות תקשוב בבתי"ס". החוקרות פיתחו מודל התערבות בתקשוב, שהוטמע בשלושה בתי"ס יסודיים במחוז צפון. המודל כלל את הכשרת המורים בשילוב התקשוב בהוראה בשלושה תחומים - הטכנולוגי, הפדגוגי והמינהלי-ארגוני. במחקר השתתפו 43 מורים משלושת בתי"ס, שהחלו לפעול כמורים משלבי תקשוב בשנת הלימודים תשס"ו. המחקר ביקש לבדוק את מידת הטמעת תרבות התקשוב בבתי"ס.

החוקרות בדקו במהלך שנתיים את רמת העדכון של אתרי הכיתות ואת הפעילות הלימודית המתקשבת שהתקיימה בהם. כמו כן בחנו החוקרות את מידת הפעילות המתקשבת בכל ב"ס, ביחס לאחוז התחלופה של המורים בצוות. החוקרות הניחו, כי התרחבות העשייה המתקשבת הבית ספרית, למרות תחלופת המורים, מצביעה על

הטמעת תרבות תקשוב בבתי"ס - סיפור הצלחה

הטמעת תרבות התקשוב בבתי"ס. כמו כן ערכו החוקרות ראיונות עם המורים, ותיעדו ביומן חוקר את התפתחות תהליך התקשוב בבתי"ס.

במחקר נמצא, כי בשניים משלושת בתי"ס חלה עלייה ניכרת במידת עדכון האתרים הבית ספריים במהלך השנתיים. בבתי"ס השלישי חלה עלייה קטנה יותר, שהחוקרות מייחסות למספר המורים המצומצם בבתי"ס.

עוד נמצא במחקר, כי העלייה ברמת העדכון של האתרים המשיכה, גם כאשר מורים מסוימים נטשו את תהליך ההכשרה, או עזבו את בתי"ס. המסקנה העולה ממצאים אלה היא, שהתקשוב אכן הוטמע בתרבות שלוש בתי"ס.

ממצאים אלו חוזקו בראיונות. המורים העידו, כי העבודה על האתרים הפכה לשגרה קבועה של הצוות, וכי הם מרגישים מחויבות להמשיך בעשייה זו. במחקר נמצא, כי גם מורים שהתנגדו בתחילה לתהליך התקשוב "נסחפו ברוח הבית ספרית", והחלו לפעול באתרי הכיתות.

הכנס השנתי למחקרי טכנולוגיות למידה, "האדם הלומד בעידן הטכנולוגי", של מרכז צ"י באוניברסיטה הפתוחה, התקיים בשבוע שעבר. בכנס הציגו החוקרות, תמר שמיר-ענבל ויעל קלי, מהטכניון, מחקר בנושא "הטמעת תרבות תקשוב בבתי"ס". החוקרות פיתחו מודל התערבות בתקשוב, שהוטמע בשלושה בתי"ס יסודיים במחוז צפון. המודל כלל את הכשרת המורים בשילוב התקשוב בהוראה בשלושה תחומים - הטכנולוגי, הפדגוגי והמינהלי-ארגוני. במחקר השתתפו 43 מורים משלושת בתי"ס, שהחלו לפעול כמורים משלבי תקשוב בשנת הלימודים תשס"ו. המחקר ביקש לבדוק את מידת הטמעת תרבות התקשוב בבתי"ס.

החוקרות בדקו במהלך שנתיים את רמת העדכון של אתרי הכיתות ואת הפעילות הלימודית המתקשבת שהתקיימה בהם. כמו כן בחנו החוקרות את מידת הפעילות המתקשבת בכל ב"ס, ביחס לאחוז התחלופה של המורים בצוות. החוקרות הניחו, כי התרחבות העשייה המתקשבת הבית ספרית, למרות תחלופת המורים, מצביעה על

מיני ישראל בלטרון!

פארק הדגמים הגדול מסוגו בעולם, מזמין אתכם לחוויה משפחתית בלתי נשכחת המתאימה לכל גיל.

מה בפארק:

- 360 דגמים של האתרים היפים והמרגשים בנופי ארצנו הפזורים על פני שטח עצום של 35,000 מ"ר במרחבי עמק איילון
- הגן הבוטני הגדול מסוגו בישראל ובו מיצג של 20,000 צמחים ננסיים
- 30,000 דמויות אנושיות
- המיצג דינמי ומשלב בתוכו קול ותנועה
- תאורת לילה מרהיבה
- מסעדת שבעת המינים, קפיטריה ומסעדת שקשוקה (פתוחה רק בשבתות ובחגים)
- סדנאות יצירה והפעלות בשבתות וחגים
- לילות קיץ - בערבי שישי, שירה בציבור, ריקודי שנות ה-60 ומופע של אומן אורח
- בפארק ניתן לקיים ימי כיף, גיבוש עובדים ואירועים פרטיים

הזמנת כרטיסים באמצעות הפורטל האירגוני 08-9130010

פקס: 08-9214122 www.minisrael.co.il

שעות פתיחה:

נובמבר-מרץ 10:00-18:00 אפריל 10:00-19:00 מאי 10:00-20:00 יוני 10:00-20:00
יולי-אוגוסט 10:00-22:00 ספטמבר 10:00-20:00 אוקטובר 10:00-20:00

בלטרון גדול! כמה שזה קטן

היהודים ביפו, שהקימו את השכונות הראשונות של תל אביב. בביה"ס הממלכתי-דתי עירוני ח' מתקיים פרויקט בשם "חקר בתי כנסת". במסגרת הפרויקט ממפים התלמידים את בתי הכנסת בתל אביב, וחוקרים את תולדותיהם.

בבי"ס עירוני ט' מתקיים פרויקט בשם "חוקרים קהילה - רובע 9". במסגרת הפרויקט בוחנים התלמידים את ההיסטוריה של רובע ביה"ס בתחומים שונים.

בבי"ס עירוני י"א מתקיים פרויקט בשם "בקרוב אגיע רחוק". במסגרת הפרויקט לומדים התלמידים על אישים פורצי דרך בתולדות תל אביב בתחומי דעת שונים. בבי"ס עירוני י"ד מתקיים פרויקט בשם "רוח תל אביבית". הפרויקט עוסק בדילמות הערכיות המשקפות את החיים בתל אביב. בגימנסיה הרצליה מתקיים פרויקט בשם "שי לתשס"ט". במסגרת הפרויקט מעצבים התלמידים לוח שנה כשי לעיר בת ה-100. בתיכון ליידי דיוויס מתקיים פרויקט בשם "תלמידים מכירים ומוקירים את תושבי העיר". במסגרת הפרויקט נפגשים תלמידי שכבות ז' ו-י' עם "יקירי תל אביב", עורכים איתם פעילויות משותפות ומצלמים אותם. בבי"ס שבח מופת מתקיים פרויקט בשם "תולדות הר התקווה". במסגרת הפרויקט מתעדים התלמידים את תולדות הגבעה שעליה הוקם ביה"ס.

בתיכון חדש מתקיים פרויקט בשם "בכל זאת יש בה משהו". במסגרת הפרויקט מכינים התלמידים מופע על תל אביב. בבי"ס אורט סינגאלובסקי מתקיים פרויקט בשם "תעודת בגרות של העיר שלי - עיצוב מרחבי למידה". במסגרת הפרויקט מעצבים תלמידי חטיבת הביניים בביה"ס, בסיוע של בני משפחה, מרחבי למידה המתארים את מקימי תל אביב. בבי"ס אורט גאולה משתתפים התלמידים בפרויקט בשם "תערוכת צילומים בשכונות ראשונות בתל אביב". במסגרת הפרויקט מתעדים התלמידים בצילום את השכונות הראשונות של העיר. בישיבת בר אילן מתקיים פרויקט בשם "סדנה בשדרה", שבמסגרתו עורכים התלמידים סדנאות אומנות בשדרות רוטשילד.

מחויבות אישית

■ **מנציחים את הנופלים באלבומים** - במסגרת המחויבות האישית, מופעל בבת ים מזה כשבע שנים פרויקט, שבמסגרתו מנציחים תלמידים מכיתות י' את בני העיר שנפלו בעת שירותם הצבאי. התלמידים מכינים אלבומי הנצחה לנופלים ביחד עם בני המשפחות השכולות. הפרויקט נערך בשיתוף עם בית יד לבנים בעיר.

מעיריית בת ים נמסר, כי התלמידים נבחרים בקפידה לפרויקט. משתתפי הפרויקט גם עוברים תהליך הכנה במרכז ההדרכה העירוני, ומקבלים הנחייה מפסיכולוגית, המכשירה אותם לקראת המפגשים עם בני המשפחות השכולות. עוד נמסר, כי עד כה השתתפו בפרויקט כ-70 בני נוער. העתקים של האלבומים מוצגים בבית יד לבנים.

השנה השתתפו בפרויקט תשעה תלמידים מבתי"ס אורט רמת יוסף, רמות, חשמונאים, אורט מלטון ואולפנת צביה, שהכינו 11 אלבומים. לאחרונה התכנסו התלמידים ובני המשפחות השכולות לערב סיום הפרויקט, שבו הוצגו אלבומי ההנצחה. במהלך הערב סיפרו בני המשפחות והתלמידים על הקשרים החמים, שנוצרו ביניהם במהלך הכנת האלבומים. חלק מהתלמידים אף הביעו רצון להמשיך להתנדב בבית יד לבנים, ולהכין אלבומי הנצחה נוספים.

■ **ביה"ס חגג את "יום ישראל צומחת"** - תיכון קריית חיים יצק השנה תוכן חדש לט"ו בשבט. החג צוין בביה"ס כ"יום ישראל צומחת", בהפנינג חגיגי שיזם המנהל, ד"ר דוד גושן. באירוע הוצגו הישגי המדינה בתעשייה, מדע, מחקר, חקלאות, רפואה ותרבות.

במסגרת האירוע השתתפו תלמידי ביה"ס, שלבשו חולצות לבנות, בטקס בסגנון טקסי הענקת פרסי האוסקר. התלמידים "הזוכים" בפרסים ייצגו את תחומי העשייה השונים, בזמן שמנחי הטקס תיארו את פועלם. בהמשך היום התקיימו בביה"ס מפגשים וסדנאות בנושא "דמויות מופת והישגים שהשפיעו על החברה בישראל". באירוע השתתפה גם קבוצה של ניצולי שואה, תושבי קריית חיים, שעימם מקיימים תלמידי ביה"ס את הפרויקט "חובקים ניצולי שואה". היום הסתיים בהופעה של תלמידי שכבת י"ב, בנושא "אני ישראלי".

■ **התלמידים מעבדים את חוויית הפרידה** - בכפר הנוער הימי מבואות ים נערכה בשבוע שעבר תערוכת אומנות רב תחומית. התערוכה שימשה כאירוע שיא לפרויקט בנושא "פרידה", שבו השתתפו השנה תלמידי השכבה הבוגרת במבואות ים. מטרת הפרויקט הייתה לסייע לתלמידים לעבד את החוויה הרגשית של הפרידה מכפר הנוער עם סיום לימודיהם, ולפתח אצלם תכונות, כמו לקיחת אחריות, התמדה וביקורת עצמית.

את הפרויקט הנחו ארבעה אומנים מתחומי הפיסול, הציור, הקולנוע והדרמה, בסיוע הצוות החינוכי של כפר הנוער. האומנים הנחו את התלמידים כיצד לעבד בדרכים אומנותיות את החוויה הרגשית של הפרידה מהכפר. הפרויקט כלל מפגש שבועי של האומן עם התלמידים שהנחה, שבמסגרתו הכין כל תלמיד עבודה לתערוכה בתחום האומנות שבבחר. הפרויקט נערך כשיתוף פעולה של היחידה לאומנויות במינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי וכפר הנוער.

■ **פרויקטים בית ספריים לציון 100 שנים לתל אביב** -

תלמידי בתי"ס העל יסודיים בתל אביב משתתפים השנה במגוון פרויקטים העוסקים בתולדותיה, תושביה ואתריה של העיר. הפרויקטים נערכים לציון 100 שנים להיווסדה של תל אביב.

בבי"ס עירוני א' משתתפים תלמידי מגמת האומנות משכבות ז'-ח' בפרויקט בשם "מאה שנים של אדריכלות". במסגרת הפרויקט מתעדים התלמידים בצילומים מבנים היסטוריים בעיר. תלמידי מגמת הקולנוע בשכבת ט' בביה"ס, משתתפים בפרויקט בשם "תל אביב בעיני המצלמה". במסגרת הפרויקט מתעדים התלמידים את העיר בצילומים וסרטוני וידאו תיעודיים ועלילתיים. תלמידי שכבה י"א עוסקים בחקר היסטורי של 25 אתרים בעיר. בבי"ס עירוני ד' מתקיים פרויקט בשם "שירה תל אביבית". במסגרת הפרויקט משתתפים התלמידים בסדנה לכתיבת שירים על העיר, שמנחה המשורר רפי וויכרט.

בבי"ס עירוני ה' מתקיים פרויקט בשם "נמל תל אביב פנים רבות לו". במסגרת הפרויקט עורכים התלמידים עבודות חקר ומייצגים אומנותיים על הנמל.

בבי"ס ביאליק רוגוזין משתתפים תלמידי החטיבות העליונות בפרויקט בשם "חיים ביחד". במסגרת הפרויקט לומדים התלמידים על מגוון הדתות הפועלות בתל אביב ועל מנהגיהן, ומתעדים אותם בצילומים.

בבי"ס עירוני ז' ביפו מתקיים פרויקט בשם "תל אביב מתחילה ביפו". במסגרת הפרויקט לומדים התלמידים על המתיישבים

■ **לחזק את הקשר** – בכפר הנוער החקלאי מאיר שפיה, שליד זיכרון יעקב, התקיים השבוע טקס חנוכת מודל של כפר אתיופי מסורתי.

מהמינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי נמסר, כי רבים מתלמידי כפר הנוער הם יוצאי אתיופיה. מטרת הפרויקט היא לחזק את הקשר בין התלמידים ומורשתם. הכפר התיישבותי נבנה בהתנדבות על ידי תלמידי כפר הנוער, גם כאלה שאינם בני העדה התיישבותית. הכפר הוקם, כפי שנבנים הכפרים באתיופיה, מחומרים טבעיים, כמו קנים, כפות תמר, ענפים ואבנים. מהמינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי נמסר עוד, כי גורמים מקרב קהילת יוצאי אתיופיה חברו ליזומה, וסייעו לחניכים בהקמת הכפר.

עוד נמסר, כי בכפר הנוער מאיר שפיה מתקיימות מגוון פעילויות נוספות להעמקת הקשר של התלמידים למורשת העדה התיישבותית. בין היתר יוצאים התלמידים לסיור במוזיאון התיישבותי ברמלה, ומשתתפים במפגשים עם קייסים – מנהיגים רוחניים של העדה.

מחוז צפון

■ **הזוכים** – בישיבת פורום הפיקוח המחוזי, שהתקיימה בשבוע שעבר, פורסמו שמות מוסדות החינוך הזוכים בפרס החינוך המחוזי לשנת תשס"ט.

מוסדות החינוך הם; אשכול הגנים מורשת במשגב, ביה"ס היסודי אלנאור במסעדה, ביה"ס היסודי סולטאן אלאטרש בחורפיש, ביה"ס לחינוך מיוחד אולפנת גלעד בקיבוץ חמדיה, ביה"ס היסודי אלסאלאם במג'ד אל-כרום, ביה"ס היסודי ממלכתי-דתי מוריה בכרמיאל וחטיבת הביניים יערת העמק במגדל העמק. ארבעה מבתי"ס – ביה"ס אלנאור, ביה"ס סולטאן אלאטרש, אולפנת גלעד ובי"ס אלסאלאם, יהיו מועמדי המחוז לפרס החינוך הארצי.

■ **דוגמה מוצלחת** – מנכ"לית משה"ח, שלומית עמיחי, ומנהלת המחוז, אורנה שמחון, ביקרו לאחרונה בביה"ס היסודי אלבורג' בשפרעם. אל הביקור נלוו ראש עיריית שפרעם, נאהד חאזם, המשנה למנכ"לית, איציק תומר, מפקח המגזר הערבי במחוז, אחמד בדראן, וסגנית מנהלת המחוז, ברכה אחיון.

ביה"ס, המיישם את רפורמת אופק חדש, לומדים 360 תלמידים. בביה"ס צפו המבקרים בהפסקה פעילה, בחוג לדרמה

ובשיעורי תגבור המתקיימים במסגרת השעות הפרטניות; במתמטיקה – לתלמידים מצטיינים, ובערבית – לתלמידי החינוך המיוחד המשולבים בביה"ס. בסיכום הביקור אמרה מנהלת המחוז, כי ביה"ס הוא דוגמה מוצלחת לניצול הרפורמה למטרות חינוכיות ותרבותיות. שמחון ציינה, כי הרפורמה אפשרה לביה"ס לתת מענה לשונות בין התלמידים, לצמצם פערים לימודיים וחברתיים, לשפר את האקלים ולהגביר את תחושת המוגנות של התלמידים. מנהלת המחוז הוסיפה, כי ניתן להבחין שבביה"ס גברה תחושת האחריות והשייכות של המורים, וחל גיוון בדרכי ההוראה.

מחוז חיפה

■ **שיבחה** – כ-400 מנהלים ומפקחים של בתי"ס במחוזות חיפה והצפון, שיצטרכו בשנת הלימודים הבאה לרפורמה, השתתפו החודש בכנס בנושא "אופק חדש". את הכנס, שהתקיים במלון הר הכרמל בחיפה, ארגן הממונה על יישום הרפורמה במחוז, אריה מיכאלוביץ.

בכנס נשאו דברים; שרת החינוך, יולי תמיר, מנכ"לית משה"ח, שלומית עמיחי, המשנה למנכ"לית, איציק תומר, מנהל מחוז חיפה, אהרון זבידה, ומנהלת מחוז צפון, אורנה שמחון.

שרת החינוך שיבחה בכנס את מנהלי מחוזות חיפה והצפון על התייחסותם הרצינית והמקצועית לרפורמה, ומנתה את יתרונותיה.

מנהל מחוז חיפה הדגיש בדבריו בכנס, כי לצד מנהלי בתי"ס, יהיה צוות המפקחים אחראי להצלחת יישום הרפורמה. זבידה הוסיף; "יותר ויותר אנו מכניסים את הרפורמה ליישובים שלמים, כולל ערים גדולות, כמו אום אל פחם, חדרה והקריות".

מנהלת מחוז צפון אמרה בכנס, כי במחוז מתקיימת פעילות ענפה, שמטרתה להכיר מקרוב את צורכי השטח במסגרת יישום הרפורמה, ולתת להם מענה. הפעילות כוללת ביקורים של מנהלת המחוז בביה"ס, מפגשי שיח בין מנהלים למפקחים, מפגשי "שולחן עגול" עם צוותים חינוכיים, מפגשים עם מנהלי מחלקות חינוך והורים, ותהליכי מעקב, בקרה והערכה.

■ **ביקרה** – בבי"ס הריאלי בחיפה, ביקרה לאחרונה רכזת לימודי העברית בביה"ס היהודי באיסטנבול, מארי חליווה. האורחת נפגשה עם תלמידי כיתות ז' בסניף מטו"ס –

מדע טבע וסביבה, של בי"ס הריאלי, המקיים קשרים לימודיים וחברתיים עם תלמידי ביה"ס

חילוה סיפרה לתלמידים על החיים בקהילה היהודית באיסטנבול בצל האנטישמיות ההולכת וגואה. לדבריה, סידורי האבטחה בביה"ס תוגברו מאוד, והונהגו מסלולי הסעות מיוחדים אליו כדי לשמור על ביטחונם של התלמידים.

היהודי באיסטנבול. חילוה סיפרה לתלמידים על החיים בקהילה היהודית באיסטנבול בצל האנטישמיות ההולכת וגואה. לדבריה, סידורי האבטחה בביה"ס תוגברו מאוד, והונהגו מסלולי הסעות מיוחדים אליו כדי לשמור על ביטחונם של התלמידים.

לאחר הפגישה יצאו האורחת וקבוצה של תלמידים מביה"ס, המשתתפים בתוכנית שגרירים צעירים על שם גרשון אבנר, לסוף שבוע לימודי משותף בירושלים.

מחוז ירושלים

■ **מרחב פתוח** – הנהלת המחוז, אגף החינוך בעיריית מעלה אדומים ומרכז הפסגה ביישוב, ערכו בשבוע שעבר רב שיח פתוח במתכונת של מרחב פתוח. האירוע התקיים בבי"ס דקל וילנאי. המרחב הפתוח, שנושאו היה "מה נעשה כדי לא ליפול בעלייה", דן ברצף החינוכי ביישוב מהגן ועד י"ב, וכיצד ניתן להבטיח הצלחה בלימודים לאורכו.

באירוע השתתפו מנהל המחוז, מאיר שמעוני, ראש עיריית מעלה אדומים, בני כשריאל, תלמידים, הורים, מנהלי בתי"ס, מפקחים ואנשי ציבור מיישוב. את המרחב הפתוח הנחו המפקחות הכוללות מרגלית כרמי וטלי קורן.

מחוז מרכז

■ **הצלחה למגמה** – המפמ"רית לביוטכנולוגיה, אילת אברהם, שיגרה לאחרונה מכתב למנהל בי"ס אורט רבין בגן יבנה, חיים איזנר. במכתבה מציינת אברהם את הישגיהם הגבוהים בבחינות הבגרות בביוטכנולוגיה של בוגרי המגמה בתשס"ח. מהמועצה המקומית גן יבנה נמסר, כי הציון הממוצע של 32 תלמידי המגמה בבגרות בביוטכנולוגיה, היה אשתקד 89.82. עוד נמסר, כי רשת אורט והמועצה המקומית ציידו את המגמה במכשור ובציוד מתקדמים. מגמת הביוטכנולוגיה פועלת באורט רבין מזה כשלוש שנים.